

О. В. Юрченко

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті розкриваються педагогічні умови підготовки майбутніх вчителів початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів. У матеріалах статті автором наведений аналіз останніх досліджень із вибраної проблематики, та надано визначення поняттю «педагогічні умови».

У процесі роботи над статтею автор використав такі наукові методи дослідження, як: теоретичне вивчення й аналіз наукових джерел із педагогіки, теорії та методики професійної освіти, узагальнення, конкретизація, синтез.

Серед педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності, автором запропоновано такі, як: стимулювання мотивів та потреб майбутнього вчителя початкової школи до здійснення соціалізації молодших школярів за допомогою активних методів та форм навчання; розвиток соціального інтелекту майбутнього вчителя початкової школи шляхом оновлення змісту фахових дисциплін; активізація практичного досвіду студентів у формуванні соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності.

На думку автора, волонтерство є цікавим та дієвим підходом, саме в активізації практичного досвіду студентів у формуванні соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності, адже саме волонтерська діяльність сприяє самореалізації, особистісному зростанню, саморозвитку особистості, успішній соціалізації.

Установлено, що обґрунтовані педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи як сукупність взаємопов'язаних обставин, що створені на основі цілеспрямованої і систематичної координації дій суб'єктів освітньої взаємодії у вищому навчальному закладі, можуть забезпечити удосконалення підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів. Подальші дослідження спрямовуємо на експериментальну перевірку їх дієвості.

Ключові слова: підготовка майбутнього вчителя, волонтерство, соціальна компетентність молодших школярів, педагогічні умови, супервізія.

Постановка проблеми. Основною сферою соціально-економічного, духовного та культурного розвитку Української держави є освіта, яка сьогодні зазнає значних змін. В умовах соціальних трансформацій та входження України до європейського освітнього простору готовність майбутніх вчителів початкових класів до формування соціальної компетентності молодших школярів є актуальною проблемою, адже її вирішення однозначно залежить від підвищення якості їх знань про функціонування європейських та українських соціальних інститутів, засоби успішного спілкування, що ґрунтуються на толерантне ставлення до людей та ін.

Глобальні соціальні зміни носять безперервний, стрімкий і незворотний характер, оскільки вимагають від майбутнього вчителя бути інтелектуально розвиненим та соціально активним, використовувати різноманітні педагогічні технології та засоби для виконання найважливішої професійної функції – підготовки учнів до адаптації та

співіснування у суспільстві. Тому рівень підготовки стає невід'ємною частиною професійної діяльності вчителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань професійної підготовки майбутніх учителів приділяли увагу такі вчені, як В. Андрущенко, О. Антонова, І. Бех, Г. Васянович, С. Вітвіцька, О. Дубасенюк, М. Євтух, В. Кузь, В. Луговий, Н. Ничкало, В. Майборода, С. Сисоєва та ін. Суттєво впливають на оновлення професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи праці науковців В. Бондаря, Н. Бібік, М. Євтуха, Н. Кичук, Л. Коваль, О. Комар, О. Матвієнко, С. Мартиненко, І. Осадченко, Д. Пащенко, О. Савченко та ін. Розкриття особливостей змісту та шляхів розвитку соціальної компетентності молодших школярів представлено у публікаціях Н. Басюк, Н. Бібік, С. Данилейко, В. Коваленко, Ю. Коротіної, О. Крузе-Брукс, О. Литовченко, В. Новікова, О. Прямікової, О. Савченко та ін.

Дослідники одностайні у цьому, що у процесі початкового шкільного навчання соціальна компетентність учнів формується шляхом набуття системи соціальних навичок, зокрема: самоконтролю, почуття власної гідності, здатності розуміти інструкції та правила, яким слід слідувати, навички вирішення конфліктів, спілкування, співробітництво та взаємодія. Проте, актуальним є розгляд педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя початкових класів до формування соціальної компетентності молодших школярів у контексті сучасних інтеграційних процесів.

Мета статті. Головною метою даної роботи є теоретичне обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. Ефективність процесу підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів залежить від створення необхідних педагогічних умов.

Аналіз літератури дав можливість зробити висновок, що поняття «педагогічні умови» широко представлено у лексикографічних джерелах та наукових працях із теорії та методики навчання, виховання та професійної підготовки. Серед проаналізованих визначень виділяємо наступні визначення поняття педагогічних умов: 1) «це обставини процесу навчання та виховання, що є результатом цілеспрямованого відбору, побудови та застосування змістовних елементів, методів (прийомів), а також організаційних форм навчання для досягнення дидактичних цілей» [1, с. 76]; 2) «це обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується діяльністю особистості, групою людей» [13, с. 243].

У нашому дослідженні під педагогічними умовами ми розуміємо сукупність взаємопов'язаних обставин, що створені на основі цілеспрямованої і систематичної координації дій суб'єктів освітньої взаємодії у закладі вищої освіти, з метою удосконалення підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів.

На основі аналізу наукової літератури, практики вищої школи та власного досвіду професійної діяльності, визначено найбільш значущі педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів:

– стимулювання мотивів та потреб майбутнього вчителя початкової школи до здійснення соціалізації молодших школярів за допомогою активних методів та форм навчання;

– розвиток соціального інтелекту майбутнього вчителя початкової школи шляхом оновлення змісту фахових дисциплін;

– активізація практичного досвіду студентів у формуванні соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності.

Представимо авторське бачення змісту та способів реалізації визначених педагогічних умов.

Перша педагогічна умова – стимулювання мотивів та потреб майбутнього вчителя початкової школи до здійснення соціалізації молодших школярів за допомогою активних методів та форм навчання.

На думку А. Мітіної, у сучасній системі підготовки фахівців виявлено типову помилку викладачів, яка полягає в тому, що вони у своїй педагогічній діяльності «неправомірно покладаються на той факт, що студенти прийшли вчитися за власним бажанням і тому вони достатньо мотивовані й зацікавлені у вивченні предмета» [7, с. 59]. С. Пакуліна доводить, що мотив не є самозароджувальним, а є результатом активного ставлення до предмету. На її думку, завдання викладача полягає в тому, щоб розуміти мотивацію навчання студентів. Для розуміння мотивації та прогнозування її динаміки, важливо знати її стан за результатами достовірного діагностичного інструментарію [9, с. 259].

Навчальна мотивація визначається М. Овчинниковим як окремий вид мотивації, включеної в навчальну діяльність; як співвіднесення цілей, що стоять перед студентом, і внутрішньої активності особистості. У навчанні мотивація виражається у прийнятті студентом цілей та завдань навчання, які особистісно значущі й необхідні [8, с. 9].

На думку Є. Скворчевської, мотивація досягнення в діяльності передбачає прийняття зобов'язань відповідати стандартам якості виконання діяльності, а також самооцінювання після закінчення діяльності, прагнення робити щось якнайкраще, домогтися найвищого результату, вдосконалити свої уміння та здібності, тобто досягнення певного рівня, який суб'єкт вважає обов'язковим для себе [12, с. 189].

Психолог О. Забеліна запропонувала метод підвищення мотивації людей, що заснований на чотирьох основних принципах, та інтерпретує їх у контексті розвитку мотивації успіху у процесі навчальної діяльності:

1. Необхідність дотримуватися помірної ризику, тобто уникати як остаточного успіху, так і остаточного провалу. У перекладі на шкільну й вузівську практику цей принцип зводиться до надання права самостійно вибирати завдання, регулюючи цим рівень їх складності.

2. Необхідність брати відповідальність за свої результати. Спочатку завдання має бути поставлене таким чином, щоб учням доводилося покладатися на самих себе. При цьому наслідки неуспіху не повинні бути занадто суворими (щоб не блокувати мотивацію повністю).

3. Уважне вивчення довідки як принцип вимагає безпомилкової, багатой інформацією середовища, в якому можна обирати та змінювати напрямки навчання.

4. Використання адекватного й конкретного зворотного зв'язку [6].

Однак психологи зазначають, що успіх в навчальній та професійній діяльності залежать не тільки від мотивації людини до успіху та її уявлень про власну компетентність, а й від того, як вона пояснює, чи приписує свої успіхи або невдачі.

Останнім часом, зазначає М. Долгатов, спостерігається проникнення атрибутивного підходу до прикладної галузі психології, зокрема й у педагогічну психологію. Насамперед атрибутивний підхід став застосовуватися до вивчення мотивації навчальної діяльності, і навіть з метою створення сприятливих умов на формування позитивного образу себе як суб'єкта навчальної діяльності [5, с. 352]. Є. Скворчевська доводить, що атрибутивний підхід наголошує на тому, як люди осмислюють те, що відбувається з ними, а саме: як вони пояснюють те, що спостерігають і переживають. Когнітивне пояснення причин є частиною мотиваційного процесу, воно справляє кінцевий вплив на поведінку [12].

На основі аналізу наукових досліджень з теорії каузальної атрибуції, теорії атрибутивних стилів, соціокогнітивної теорії, теорії самодетермінації та ін. зроблено висновок, що атрибуція успіхів та невдач впливає на успішність діяльності, на мотивацію досягнення та емоційні стани суб'єктів діяльності. Це зумовлює можливість застосування атрибутивного підходу у розвитку мотивації студентів до формування соціальної компетентності учнів.

У дослідженні доведено, що розвиток мотивації навчальної діяльності в процесі професійної підготовки забезпечується за допомогою комплексної програми, що дозволяє студентам закладу вищої освіти усвідомлювати свої мотиваційні та особистісні ресурси, актуалізувати їх, краще зрозуміти особистісні особливості та особливості інших людей, засвоїти моральні і професійні норми [2, с. 14].

Отже, нами виявлено основні напрями реалізації програми розвитку мотиваційної сфери майбутніх учителів початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів: робота зі студентами щодо розвитку стійкої мотивації досягнення та самовизначення, підвищення мотивації до особистісного та професійного самовдосконалення у майбутній професії, підтримка позитивних результатів розвитку мотивації тощо. Таким чином, встановлено, що ця педагогічна умова – передбачала вплив на формування мотиваційного компонента готовності до формування соціальної компетентності молодших школярів, що здійснювався на стимулювально-пізна-

вальному етапі. Тому, розробка та впровадження даної програми може стати дієвим засобом становлення мотиваційної сфери майбутніх учителів щодо формування соціальної компетентності молодших школярів.

Друга педагогічна умова – розвиток соціального інтелекту майбутнього вчителя початкової школи шляхом оновлення змісту фахових дисциплін.

На основі аналізу сучасних досліджень нами було доведено, що соціальний інтелект майбутнього вчителя початкової школи є невід'ємною складовою його особистісного компонента підготовки до формування соціальної компетентності учнів, що гарантує здатність до взаємодії із суб'єктами освітнього середовища на основі соціальних правил та норм, соціальної інтуїції та прогнозування, соціальної виразності та емпатії, – особливої уваги потребує питання його розвитку у системі професійної підготовки у закладі вищої освіти.

Кожен напрям діяльності має свої проектні особливості форм та методів взаємодії з урахуванням особливостей соціального інтелекту. Таким чином, у процесі оволодіння освітніми курсами доцільно будувати взаємодію на основі активних способів співпраці, зокрема кооперативних методів, тренінгових технологій та систем навчання «через досвід» (моделей емпіричного навчання Л. Джоплін, Д. Колба, К. Малландера та ін.). Виховну взаємодію необхідно будувати з метою розвитку емоційних критеріїв соціального інтелекту (соціальної виразності, емпатії тощо) та формування навичок поведінки – співпрацювати в колективі, слухати, пояснювати, ладити з іншими тощо. Як основні методи реалізації завдань виховного напрямку визначаємо: рольові ігри, тренінги, методи кооперативного та колаборативного навчання, кейс-метод, вправи на розвиток невербальних характеристик педагога, уміння розрізняти емоції та управляти власними тощо.

У контексті можливостей інтеграції у вищій професійній школі доцільно вдосконалити зміст освітніх курсів, які спрямовані на розвиток готовності майбутніх учителів до формування соціальної компетентності учнів відповідно до розробленої структури цієї характеристики та визначених показників критеріїв (ціннісно-мотиваційного, знаннево-інформаційного, операційно-діяльнісного, особистісно-соціалізаційного).

На основі аналізу зарубіжної літератури таких дослідників як: Т. Даффі, Е. Глассфельд, М. Коул, Дж. Піаже та вітчизняних: Т. Осадченко, О. Тарнопольського та ін., зроблено висновок, що науковим підґрунтям удосконалення системи оновлення змісту фахових дисциплін підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів варто також обрати методи конструктивного навчання студентів.

В основі конструктивістської дидактики покладено твердження про те, що знання, як таке, ніколи не може бути передано від однієї людини до іншої ... Єдиний спосіб, яким людина може здобувати знання – це створювати його самому або конструювати його для себе. Педагогічна діяльність повинна здійснюватися як спроба змінити так навколишнє середовище учня, щоб він зміг побудувати такі когнітивні структури, які хоче передати йому вчитель [15, с. 173].

Організація освітньої взаємодії на основі ідей конструктивізму передбачає зміну ролі викладача-конструктивіста. На думку науковців, вона полягає в спонуканні студентів до самостійного роздуму, до відкриттів, нових поглядів на досліджуване явище, допомагати студентам в особистісному та професійному розвитку [14, с. 252–253].

Тому, прихильники ідей конструктивізму, аналізуючи учіння як активний пізнавальний процес, заохочують до виконання в освітній діяльності наступних завдань: формування власного досвіду на основі активних дій та контексту професійного життя; розвитку їхнього критичного мислення й навичок інтелектуальної діяльності засобами педагогічного супроводу і групової діяльності; використання сучасних освітніх методів та технологій навчання з метою конструювання студентами власного професійного досвіду.

Отже, реалізація визначених напрямів розвитку соціального інтелекту студентів в умовах педагогічного закладу вищої освіти у поєднанні з реалізацією інших педагогічних умов може забезпечити успішність формування показників усіх компонентів готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів.

Третя педагогічна умова – активізація практичного досвіду студентів у формуванні соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності.

Основними напрямками розвитку практичного досвіду майбутнього вчителя початкової школи в умовах педагогічного закладу вищої освіти визначаємо: освітній (у процесі викладання навчальних дисциплін); виховний (у процесі діяльності інституту кураторства); освітньо-професійний (у процесі педагогічної практики); соціально-дозвіллевий (у процесі дозвіллевої діяльності студентів, їхнього активного відпочинку, участі у роботі соціально-психологічних служб); суспільно-громадський (у процесі волонтерської діяльності та участі у роботі громадських об'єднань і центрів).

Їх реалізація є цілісним процесом професійної підготовки майбутнього педагога, що забезпечує: поглиблення уваги до проблем підготовки майбутніх фахівців до формування соціальної компетентності учнів, формування соціально активної особистості зі стійкою громадською позицією та високим соціальним інтелектом.

Реалізація завдань практичного досвіду студентів у процесі позааудиторної роботи сприятиме закріпленню соціальних знань майбутнього вчителя, соціальної інтуїції та прогнозування. Керівникам практики доречно деталізувати практичні завдання студентам-практикантам, щоб спрямувати їхні професійно-адаптаційні дії на розвиток соціального досвіду взаємодії в умовах початкової школи. Робота викладачів зі студентами-практикантами повинна мати характер педагогічної супервізії, під якою розуміють метод управління, підготовки фахівця і консультування, спрямований на забезпечення ефективності та якості його професійної соціально-педагогічної роботи [10, с. 146].

Завдання застосування супервізії, на думку вчених та практиків, спрямоване на формування теоретико-соціально-педагогічного мислення студентів, розвиток умінь рефлексувати явища соціально-педагогічної дійсності, обґрунтовувати соціально-педагогічні проблеми та підходимо до їх вирішення технологічною грамотністю [10, с. 148].

На думку Г. Сініциної, компетентність педагога-супервізора, що супроводжує супровід студентів у період педагогічної практики, визначається наявністю у нього таких особистісно-професійних якостей, як уміння надавати підтримку практиканту, здатність до співпереживання й повага до особистості студента, вміння стимулювати його саморефлексію та саморозкриття, відкритість і щирість [11].

Організацію практичного досвіду студентів щодо формування соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності має будуватися на засадах волонтерства, соціальної активності та персоніфікації, що забезпечить самоствердження особистості, усвідомлення себе суб'єктом соціальної дійсності, яка прагне будуватися перетворити власні умови життєдіяльності та суб'єктів соціальної взаємодії.

Науковець З. Бондаренко, аналізуючи підходи до визначення волонтерства як складової соціально-громадської діяльності, зазначає, що дослідники тлумачать сутність цього феномену як: благодійність, що здійснюється фізичними особами на засадах неприбуткової діяльності, без заробітної платні, просування по службі, заради добробуту і процвітання спільнот і суспільства загалом; добровільницьку діяльність, засновану на ідеях безкорисливого служіння гуманним ідеалам людства, без отримання прибутку, одержання оплати чи кар'єрного зростання; отримання всебічного задоволення особистих і соціальних потреб шляхом надання допомоги іншим людям; волонтер – це доброволець, громадянин, що бере участь у вирішенні соціально значущих проблем у формі безоплатної праці; як основу функціонування громадських організацій, форму грома-

дзянської активності населення; національну ідею милосердя та благодійності [3, с. 38].

Підтримуємо думку М. Вайнілович, що волонтерська діяльність сприяє самореалізації, особистісному зростанню, саморозвитку особистості, успішній соціалізації, допомагає одержувати навички взаємодопомоги та взаємопідтримки та має суспільно корисний характер [4, с. 406].

Тому, реалізація практичного досвіду студентів щодо формування соціальної компетентності учнів у процесі позааудиторної діяльності є важливим елементом утвердження етико-філософських ідей майбутнього педагога, сприяє формуванню основ його гуманістичної спрямованості, виховної взаємодії, дає широкі можливості для актуалізації професійних і особистісних якостей серед яких – людяність, співчутливість, активність, суб'єктність позиції тощо, формування почуття активної соціальної позиції та громадянської значущості.

Висновки і пропозиції. Отже, обґрунтовані педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи як сукупність взаємопов'язаних обставин, що створені на основі цілеспрямованої і систематичної координації дій суб'єктів освітньої взаємодії у вищому навчальному закладі, можуть забезпечити удосконалення підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності молодших школярів. Подальші дослідження спрямовуємо на експериментальну перевірку їх дієвості.

Список використаної літератури:

1. Андреев В. И. Основы педагогики высшей школы: учеб. пособ. Минск: РИВШ, 2005. 194 с.
2. Афанасенкова Е. Л. Мотивы учения и их изменение в процессе обучения студентов вуза: дис. ... канд. психол. наук. Москва, 2005. 238 с.
3. Бондаренко З. П. Організація волонтерської роботи майбутніх соціальних педагогів в умовах вищого навчального закладу: дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2008. 247 с.
4. Вайнілович Н. Волонтерський рух у сучасному українському суспільстві: мотиваційний аспект. *Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. 2010. № 2. С. 407–410.
5. Далгатов М. М. Каузальные атрибуты достижения как фактор эффективности учебной и педагогической деятельности: автореф. дисс. ... докт. психол. наук. Москва, 2006. 40 с.
6. Забелина Е. В. Развитие мотивации учебной деятельности и формирование оптимального атрибутивного стиля учащихся в русле повышения педагогической квалификации. URL: <http://www.myakushkin.ru/ru/partnery/razvitiemotivaczii-uchebnoj-deyatelnosti-i-formirovanie-optimalnogo-atributivnogo-stilya-uchashhixsya-v-rusle-povysheniya-pedagogicheskoy-kvalifikaczii.html> (дата обращения: 12.09.2017).
7. Митина А. М. Зарубежные исследования учебной мотивации взрослых. *Вестник Моск. ун-та*. Сер. 14. Психология. 2004. № 2. С. 56–65.
8. Овчинников М. В. Динамика мотивации учения студентов педагогического вуза и ее формирование: автореф. дис. ... канд. психол. наук. Екатеринбург, [б. и.], 2008. 26 с.
9. Пакулина С. А. Психологические особенности мотивации учения студентов педагогического вуза. *Труды Современного гуманитарного университета*. 2009. № 9. С. 70–86. URL: http://www.edit.muh.ru/content/mag/trudy/09_2009/09.pdf (дата обращения: 29.04.2017).
10. Салтыкова-Волкович М. В. Супервизия в социально-педагогической деятельности как важнейшая часть системы подготовки выпускников университета к профессиональной деятельности. *Подготовка компетентного специалиста в образовательном пространстве учреждения образования*. Часть 2. С. 145–151.
11. Синицына Г. П. Проблема подготовки педагогов-супервизоров к сопровождению студентов в период педагогической практики. *Интернет-журнал «Мир науки»* 2016. Том 4. № 5. URL: <http://mir-nauki.com/PDF/11PDMN516.pdf>. (дата звернення: 29.08.2017).
12. Скворчевська Є. Л. Когнітивні механізми мотивації досягнення. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія*. 2013. Вип. 46 (1). С. 187–195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_psykhol_2013_46%281%29_24. (дата звернення: 29.06.2022).
13. Словник-довідник з професійної педагогіки. Одеса: Пальміра, 2006. 272 с.
14. Яценко Л., Кравченко Т. Особливості соціалізації дітей молодшого шкільного віку. *Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди»*. 2013. № 28. С. 383–388.
15. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). *Safe and sound: An educational leader's guide to evidence-based social and emotional learning programs*. Chicago, IL: Author, 2003. Retrieved from. Access mode : <http://casel.org/publications/safe-and-sound-an-educational-leaders-guide-to-evidence-based-sel-programs>.

Yurchenko O. Pedagogical conditions for training a future primary school teacher to the formation of social competence of younger schoolchildren

The article reveals the pedagogical conditions for the training of future primary school teachers for the formation of social competence of younger schoolchildren. In the materials of the article, the author provides an analysis of the latest research on the selected issues, and defines the concept of «pedagogical conditions».

In the process of working on the article, the author used such scientific research methods as: theoretical study and analysis of scientific sources from pedagogy, theory and methods of professional education, generalization, concretization, synthesis.

Among the pedagogical conditions for preparing a future primary school teacher for the formation of social competence, the author proposed the following: stimulation of the motives and needs of the future primary school teacher for the socialization of younger schoolchildren using active methods and forms of education; development of the social intelligence of the future primary school teacher by updating the content of professional disciplines; activation of students' practical experience in the formation of students' social competence in the process of extracurricular activities.

In the opinion of the author, volunteering is an interesting and effective approach, namely in the activation of practical experience of students in the formation of social competence of students in the process of extracurricular activities, because it is volunteering that contributes to self-realization, personal growth, self-development of personality, and successful socialization.

It has been established that reasonable pedagogical conditions for the training of future primary school teachers as a set of interrelated circumstances, created on the basis of purposeful and systematic coordination of the actions of the subjects of educational interaction in a higher educational institution, can ensure the improvement of the training of future primary school teachers to the formation of the social competence of juniors schoolchildren. Further research is aimed at experimental verification of their effectiveness.

Key words: *training of the future teacher, volunteering, social competence of younger schoolchildren, pedagogical conditions, supervision.*